

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Openbare basisschool NoordRijk

Kwaliteitsonderzoek

Primair Onderwijs

Februari 2018

Samenvatting

De inspectie heeft op Openbare basisschool NoordRijk een onderzoek uitgevoerd. De aanleiding voor dit onderzoek kwam naar voren tijdens de risicoanalyse die wij jaarlijks maken van scholen. Tijdens het onderzoek zijn de risico's in de onderwijsresultaten bevestigd: deze zijn onvoldoende. We constateren daarom dat de kwaliteit van het onderwijs onvoldoende is.

Wat gaat goed?

Het team wil de resultaten graag verbeteren. De leraren willen hier hard aan werken en weten wat de belangrijkste verbeterpunten zijn. Daar is dit schooljaar goed onderzoek naar gedaan. De meeste leraren leggen duidelijk genoeg uit en zorgen ervoor dat de leerlingen graag naar school gaan en actief meedoen in de les. Het team doet zijn best het onderwijs aantrekkelijk te maken door met thema's te werken en leerlingen daarbij hun verschillende talenten te laten inzetten. De sfeer op school is veilig en leerlingen zijn blij met hun meesters en juffen.

Wat kan beter?

De afgelopen jaren is er veel onrust geweest, onder andere doordat er veel uitval was bij directie, interne begeleiding en leraren. Inmiddels lijkt dit weer rustiger. Het is nu belangrijk dat het team aan de slag gaat met de verbeteringen en dat de directie daarbij goed de leiding neemt.

Leraren kunnen, samen met de intern begeleider, nog beter uitzoeken waarom sommige leerlingen minder vooruitgaan dan verwacht. Verder kunnen de leraren in de groepen 1/2 hun onderwijs beter organiseren, zodat de leerlingen zo goed mogelijk worden voorbereid op groep 3.

Wat moet beter?

De resultaten die leerlingen in groep 8 halen, zijn onvoldoende. De school moet ervoor zorgen dat die omhoog gaan. Ook moet de school duidelijker naar ouders zijn over de resultaten en over wat het team eraan doet om deze te verbeteren.

Vervolg

Uiterlijk vóór de zomervakantie van 2018 gaan wij na of het onderwijs genoeg verbeterd is, zodat het minimaal van voldoende kwaliteit is.

**Bestuur: stichting Openbaar
Onderwijs Noord (Innoord)**
Bestuursnummer: 42553

School: Openbare basisschool
NoordRijk
Totaal aantal leerlingen: 392 (oktober
2017)

BRIN: 28DD

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het onderzoek	4
2.	Hoofdconclusie en vervolg	7
3.	Resultaten onderzoek	9
4.	Reactie van het bestuur	15

1. Opzet van het onderzoek

De inspectie van het Onderwijs maakt jaarlijks een risicoanalyse voor alle scholen in Nederland. Bij de analyse van de gegevens die we hebben over Openbare basisschool NoordRijk hebben we risico's gezien in de onderwijsresultaten. Het driejaarsgemiddelde ligt onder de norm. Daarom hebben we op 28 november 2017 een risico-onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van het onderwijs op deze school.

Werkwijze

Wij vormen onze oordelen door de onderwijspraktijk van de school te toetsen aan de standaarden uit het onderzoekskader 2017 primair onderwijs.

Standaard	Onderzocht
Onderwijsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Didactisch handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	-
OP5 Onderwijstijd	-
OP6 Samenwerking	-
Schoolklimaat	
SK1 Veiligheid	•
SK2 Pedagogisch klimaat	-
Onderwijsresultaten	
OR1 Resultaten	•
OR2 Sociale en maatschappelijke competenties	-
OR3 Vervolgsucces	-
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

Op 28 november 2017 hebben we samen met observanten van de school lessen bezocht. Daarnaast hebben we documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met de directie, de intern begeleiders, leraren, leerlingen en ouders.

Aan het eind van de dag hebben we onze bevindingen teruggekoppeld in een gesprek met de directie, de intern begeleiders, een vertegenwoordiging van de leraren en een vertegenwoordiging van het bestuur.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de oordelen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Beoordelingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Goed
- Voldoende
- Onvoldoende
- Kan beter

Kwaliteitsgebieden:

- Onderwijsproces
- Schoolklimaat
- Onderwijsresultaten
- Kwaliteitszorg en ambitie

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk geven we de oordelen en de conclusie weer van het onderzoek bij Openbare basisschool NoordRijk. Aangezien de eindresultaten de afgelopen drie jaar onder de ondergrens liggen, beoordelen wij deze als onvoldoende. Hiermee komt het eindoordeel over de school op onvoldoende.

Het team is hard aan de slag om de resultaten te verbeteren. Dit is terug te zien in het onderwijsproces, dat we op de onderzochte standaarden als voldoende beoordelen. Wel zijn er op onderdelen aandachtspunten. Dit geldt ook voor de standaarden kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur. De standaard Verantwoording en dialoog voldoet niet aan de wettelijke norm; deze standaard beoordelen we daarom als onvoldoende. De sfeer op de school is veilig en positief.

Een belangrijke verklaring voor de onvoldoende eindresultaten lijkt te liggen in discontinuïteit in de aansturing door directie en interne begeleiding, deels veroorzaakt door ziekte/uitval; zo is de directeur vorig schooljaar het hele jaar afwezig geweest en is de bezetting van een van de functies van intern begeleiders de afgelopen jaren zeer instabiel geweest. Daarnaast is er binnen het lerarenteam sprake geweest van veel wisselingen en uitval, met invalproblematiek tot gevolg. Dit alles bood geen stabiele basis om aan kwaliteitsontwikkeling te werken. Ook is de afgelopen jaren in korte tijd een aantal nieuwe methodes ingevoerd zonder deze goed te implementeren en duidelijke afspraken te maken over het gebruik ervan.

Het team toont zich leergierig en is sterk gemotiveerd om aan de verbetering van de onderwijskwaliteit te werken. De eerste stappen zijn hiertoe inmiddels gezet. Binnen het team is voldoende potentie om dit verbeterproces verder op te pakken. Voorwaarde is wel dat in de aansturing duidelijke kaders worden geboden, prioriteiten worden gesteld en blijvend aandacht is voor coaching in de verschillende groepen.

Afspraken over vervolgtoezicht

Uiterlijk in het tweede kwartaal van 2018 gaan wij na of de tekortkomingen in de standaarden Onderwijsresultaten (OR1) en Verantwoording en dialoog (KA3) zijn opgeheven. Bij de voorbespreking van dit herstelonderzoek met het bestuur bepalen we of we daarnaast verifiëren of de overige standaarden minimaal voldoende zijn gebleven.

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
School		
De leerresultaten aan het eind van de basisschool liggen onder de norm en zijn daarmee onvoldoende (WPO Art. 10a).	Het bestuur en de school zorgen ervoor dat de leerresultaten in groep 8 dit schooljaar (2018) boven de ondergrens liggen. Daarmee zijn de eindresultaten over drie jaar gezien voldoende.	Wij gaan uiterlijk in het tweede kwartaal van 2018 na of de eindresultaten voldoende zijn.
De school verantwoordt zich in onvoldoende mate naar belanghebbenden (met name ouders) over de doelen die de school nastreeft en over behaalde resultaten (WPO art. 13).	Het bestuur en de school zorgen ervoor dat de genoemde verantwoording op orde is.	Wij gaan uiterlijk in het tweede kwartaal van 2018 na of deze verantwoording voldoende duidelijk is.

3. Resultaten onderzoek

Hieronder vindt u de beoordelingen van de onderzochte standaarden, alsmede een toelichting daarop.

3.1 Onderwijsproces

Onderwijsproces	O	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Didactisch handelen		•	

Breed leerstofaanbod en rijke leeromgeving, met verbeterpunten in de groepen 1/2

Het leerstofaanbod op NoordRijk is breed en dekkend voor de kerndoelen. Het biedt voldoende mogelijkheden om af te stemmen op verschillen tussen leerlingen.

De afgelopen schooljaren heeft het team een aantal nieuwe methodes voor onder andere de basisvaardigheden taal en rekenen ingevoerd, uit onvrede over de methodes die tot dan toe gehanteerd werden. De implementatie van deze methodes heeft slechts oppervlakkig plaatsgevonden, met als gevolg dat leraren eigen keuzes zijn gaan maken in de wijze waarop zij deze in de praktijk hanteren. Het team had dit zelf ook al geconstateerd en heeft in de planning om heldere afspraken vast te leggen per vakgebied. Speciale aandacht is hierbij nodig voor de digitale component van de methode voor begrijpend lezen; in sommige groepen wordt die als huiswerk meegegeven, waarbij leraren opmerken dat de aandacht waarmee leerlingen dit maken, discutabel is. Gezien de kwetsbare resultaten van leerlingen op dit vakgebied is het belangrijk te waarborgen dat alle leerlingen die component serieus doorwerken. Daarnaast verdient de tijd voor rekenen en wiskunde in de groepen 3 aandacht: die is korter dan in de andere groepen, terwijl ook in die groepen de resultaten voor dit vakgebied kwetsbaar zijn.

Verder biedt het leerstofaanbod in de groepen 1/2 onvoldoende stevige basis om een doorgaande lijn naar groep 3 te realiseren. Hoewel de school afspraken heeft gemaakt over de tussendoelen die de leraren in deze groepen zouden moeten hanteren, is in de praktijk niet zichtbaar of zij hun aanbod daadwerkelijk in lijn met die doelen inplannen. Evenmin is duidelijk of en zo ja hoe de leraren in deze groepen het aanbod afstemmen op verschillen in onderwijsbehoeften tussen leerlingen, waarbij minimaal een onderscheid tussen groep 1 en 2 zichtbaar zou moeten zijn.

De school vindt het belangrijk om leerlingen een aantrekkelijk, breed leerstofaanbod te bieden en daarbij in te spelen op verschillende talenten van leerlingen. Het team hanteert hiertoe een methodiek waarbij thematisch wordt gewerkt en onderzoekopdrachten worden geformuleerd die passen bij verschillende talenten ('intelligenties'). Leerlingen zijn enthousiast over deze werkwijze. Mooi is dat bij leerlingen die meer aankunnen complexere denkvaardigheden, zoals analyseren en verbanden leggen, binnen deze thematische werkwijze worden gestimuleerd.

Een compliment verdient ten slotte de leeromgeving: in de meeste groepen is die dusdanig ingericht, met onder andere strategieën en grafische weergaven van woordclusters, dat deze ondersteunend is voor zowel taal als rekenen. Ook de wereldoriënterende thema's waarbij leerlingen hun individuele onderzoeksvragen kunnen formuleren, zijn in de meeste groepen goed zichtbaar.

In de basis voldoende zicht op de ontwikkeling van leerlingen

Het team van op NoordRijk heeft in de basis voldoende zicht op de ontwikkeling van leerlingen. De zorgstructuur, inclusief een planning van groeps- en leerlingbesprekingen is helder. De school maakt gebruik van een passend pakket aan toetsen en observaties en leraren stellen groepsplannen op waarbij ze leerlingen in drie niveaugroepen indelen. Daarnaast stellen leraren op basis van vastgelegde criteria individuele handelingsplannen op of plaatsen zij leerlingen op een individuele leerlijn. Met dit laatste zijn ze -terecht - terughoudend.

In de groepsplannen en tussentijdse evaluaties noteren de meeste leraren op welke onderdelen leerlingen uitvallen. Wat echter ontbreekt is een meer diagnostische blik, waarbij wordt nagegaan wat de oorzaken van uitval zijn en hoe de leraren op basis daarvan de extra instructie optimaal kunnen inrichten. Ook beperkt de analyse bij begrijpend lezen zich voornamelijk tot een onderscheid in strategieën waar leerlingen wel of niet moeite mee hebben, terwijl het hanteren van strategieën slechts één aspect van begrijpend lezen is. Ook is slechts zeer beperkt zichtbaar of en zo ja hoe de leraren de informatie die zij over leerlingen hebben, gebruiken om hun (extra) instructie in te richten. De directie en intern begeleiders zijn zich van de meeste van deze verbeterpunten bewust en stimuleren kennisdeling onderling en via studiedagen. Aandachtspunt daarbij is het voorkomen van een te hoge administratieve last, met als uitgangspunt dat de administratie sturend zou moeten zijn voor het handelen van de leraren.

Flinke verschillen in didactisch handelen; schoolbreed voldoende kwaliteit

Op basis van de lesobservaties hebben we geconcludeerd dat het didactisch handelen schoolbreed van voldoende kwaliteit is.

Wel zijn er grote verschillen tussen leraren: in een enkele les is de uitleg onvoldoende duidelijk, in de meeste lessen is dit op orde en een enkele les verdient de waardering 'goed'.

Sinds de schoolanalyse door een extern bureau eerder dit schooljaar, heeft het team maatregelen genomen om verlies van leertijd tegen te gaan door onder andere sneller te wisselen tussen activiteiten en bijvoorbeeld na een gymles met de groepen 1/2 niet ook nog buiten te gaan spelen.

Wat instructie betreft heeft het team zich naar aanleiding van genoemd onderzoek vooral gefocust op het aangeven van de leerdoelen en het plaatsen van de lesstof in een context. In de meeste lessen die we hebben gezien, waren deze aspecten op orde. De kwaliteit van het didactisch handelen kan met name verbeterd worden door meer rust en diepgang te brengen in het bespreken van antwoorden en oplossingsmanieren van leerlingen en het geven van goede inhoudelijke en procesgerichte feedback.

Opvallend was dat de leerlingen in de meeste lessen taakgericht aan het werk waren en dat leraren regelmatig op natuurlijke wijze coöperatieve werkvormen inzetten die leerlingen stimuleren tot overleggen en samenwerken.

3.2 Schoolklimaat

 Schoolklimaat	O	K	V	G
SK1 Veiligheid			•	

Op NoordRijk heerst een plezierig en veilig schoolklimaat, wat een mooie basis biedt voor de leerlingen om zich te ontwikkelen. Elementen uit de methode die de school voor sociaal-emotionele ontwikkeling hanteert en gedragsregels zijn zichtbaar in de groepen. De leerlingen die we hebben gesproken geven aan dat ze blij zijn met hun meesters en juffen, dat er weinig gepest wordt en dat de leraren optreden als dit toch gebeurt. Er is een leerlingenraad op school, maar vorig schooljaar is deze minder actief geweest. Dit schooljaar is de raad eenmaal bij elkaar gekomen. Hoewel er nog geen concrete acties zijn voortgekomen uit het overleg met de leerlingenraad, ervaren de betreffende leerlingen wel dat hun inbreng serieus wordt genomen. Uit de meest recente vragenlijst ('17) die leerlingen invulden rond de sociale veiligheid komt een ruim voldoende beeld. Enkele aandachtspunten die hierin naar voren komen, kan de school meenemen bij de nadere uitwerking van het veiligheidsbeleid.

3.3 Onderwijsresultaten

Onderwijsresultaten	O	K	V	G
OR1 Resultaten	•			

De resultaten die leerlingen in groep 8 behalen, zijn onvoldoende. In '15, '16 en '17 liggen deze onder de ondergrens die geldt voor scholen met een vergelijkbare leerlingenpopulatie. Voor de groepen 7 en 8 werkt de school nu met een gericht plan van aanpak, waarin intensief wordt ingezet op meer en gericht onderwijs in taal/lezen en rekenen. Aangezien ook in verschillende andere groepen de resultaten voor een aantal vakgebieden lager zijn dan mag worden verwacht, behoeven de resultaten schoolbreed verbetering.

3.4 Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog	•		

Focus en aansturing nodig, gericht op verbetering van resultaten

Na een aantal onrustige jaren in de personele bezetting van zowel de directiefunctie als die van intern begeleider en leraren, lijkt de school dit schooljaar in een wat rustiger vaarwater gekomen. De schoolontwikkeling die enkele jaren gestagneerd is geweest, kan nu weer opgepakt worden. Vorig schooljaar heeft met hulp van een externe coach begeleiding plaatsgevonden bij het didactisch handelen, wat de leraren die wij hebben gesproken, als zeer ondersteunend hebben ervaren. Dit schooljaar heeft een (ander) extern bureau een diepgaande analyse van de onderwijskwaliteit uitgevoerd. Het rapport dat op basis daarvan is opgesteld, geeft concrete aanknopingspunten voor verbetering. De eerste stappen zijn inmiddels gezet, wat zichtbaar was bij het huidige onderzoek.

Zoals hierboven benoemd, wordt in de groepen 7 en 8 nu gewerkt met een gericht plan van aanpak om de resultaten te verbeteren. Een plan van aanpak om de onderwijskwaliteit schoolbreed te verbeteren is in ontwikkeling en zal met externe ondersteuning worden uitgevoerd. Een interim-intern begeleider heeft vorig schooljaar een schoolbrede analyse van de resultaten uitgevoerd, in samenspraak met de adjunct-directeur, die waarnemend was, en de intern begeleider van de onderbouw. Hoewel de resultaten hiermee goed in kaart zijn gebracht en er een aantal verbeteracties is geformuleerd, is deze analyse nog oppervlakkig van aard.

Allereerst ontbreken resultaatdoelen op schoolniveau, waardoor de school zich de mogelijkheid ontnemt om behaalde resultaten af te zetten tegen eigen ambities. Ook heeft de analyse voornamelijk het karakter van een vertaling van de cijfers in 'toelichtende taal'. Van een daadwerkelijke analyse waarin een verklaring wordt gegeven voor tegenvallende resultaten, is vrijwel geen sprake. Ook is de evaluatie op schoolniveau nog grotendeels iets van het management; het is zaak om het team er meer bij te betrekken.

Genoeg potentie binnen het team

De leraren die we hebben gesproken zijn zeer gemotiveerd om het onderwijs te verbeteren. Er is genoeg potentie binnen het team aanwezig om het verbeterproces op te pakken en verantwoordelijkheden laag te beleggen. Het zou goed zijn om daarbij na te denken over een gerichte inzet en benodigde facilitering van de huidige specialisten en bouwcoördinatoren (die deels nog in opleiding zijn) en eventueel nieuw op te leiden specialisten, dit laatste bijvoorbeeld op het gebied van taal. De leraren die we hebben gesproken geven aan dat zij behoefte hebben aan sturing, prioritering in de veelheid aan verbeterpunten én coaching op het primaire proces. Zij zijn tevreden over de lesbezoeken die de directie en de intern begeleiders dit schooljaar uitvoeren, als vervolg op de lesbezoeken en coaching door een externe begeleider vorig schooljaar. Ook ervaren zij de sfeer binnen het team als veilig genoeg om zich kwetsbaar op te durven stellen en feedback te geven en te ontvangen. De school is van plan meer intercollegiale consultatie en gezamenlijke lesvoorbereidingen te organiseren, wat ondersteunend kan werken bij het vormgeven van gezamenlijk beleid.

Verantwoording en dialoog te beperkt

De verantwoording over doelen en behaalde resultaten naar met name ouders beoordelen wij als onvoldoende (WPO, art. 13). Hoewel ook bij een eerder kwaliteitsonderzoek in 2014 al is benoemd dat de school zich naar ouders toe onvoldoende verantwoordde over behaalde resultaten, doet de school dit nog steeds onvoldoende. Evenals bij het eerdere onderzoek heeft de school weliswaar de scores op de eindtoets in de schoolgids opgenomen, maar ontbreken streefdoelen of ondergrenzen en een toelichting om deze scores te kunnen duiden. De ouders die we bij het onderzoek hebben gesproken, hebben zitting in de medezeggenschapsraad (MR) van de school en hebben de opbrengstanalyse voorgelegd gekregen door de directie. Desondanks zijn zij er niet van op de hoogte dat de eindresultaten afgezet tegen de inspectie-ondergrenzen onvoldoende zijn.

Evenmin geeft de school naar de grote groep van ouders inzicht in verbeteractiviteiten die het team onderneemt en de resultaten daarvan.

De MR-ouders merken op dat de onderwijsontwikkeling naar hun beeld een aantal jaren stil heeft gelegen en dat zaken dit schooljaar weer opgepakt worden. Zij ervaren de directie en het team als open en laagdrempelig en zien dat feedback van ouders serieus wordt genomen. Wel heeft de MR aangegeven meer structuur te wensen in de aanlevering van beleidsstukken door de directie, wat inmiddels ook beter verloopt.

Een aandachtspunt betreft ook de ouderbetrokkenheid. De respons op de meest recente ouderenquête was zeer laag en zowel de school als de ouders gaven tijdens het onderzoek aan dat het lastig is om de divers samengestelde groep van ouders te betrekken bij het onderwijs. Overigens was de ouderbetrokkenheid bij de discussie over aangepaste schooltijden zeer hoog, dus het is een uitdaging voor de school om na te gaan welke thema's en aanpakken zij kunnen inzetten om ouders vaker actief te laten meedenken over het schoolbeleid.

4. Reactie van het bestuur

Het bieden van kwalitatief goed onderwijs op onze scholen vindt Innoord van het grootste belang. De uitkomst van het onderzoek door de inspectie neemt het bestuur dan ook zeer serieus. Het bestuur van Innoord hecht er veel waarde aan dat de inspectie ook een aantal positieve ontwikkelingen heeft opgemerkt, waaronder: een team dat graag resultaten wil verbeteren, hard werkt aan de verbeterpunten, er sprake is van duidelijke uitleg en betrokken leerlingen, een team dat het onderwijs aantrekkelijk maakt voor de leerlingen, een leeromgeving die denkstrategieën ondersteunt en bovenal een sfeer van veiligheid.

Vanzelfsprekend neemt het bestuur de waarnemingen van de inspectie op in het aanwezige verbeterplan. Ten grondslag aan het verbeterplan ligt een kwalitatieve analyse die is opgesteld door een extern bureau. Dit betekent onder andere dat de focus voor de planvorming met name ligt op:

- Een diepere analyse op de resultaten van het onderwijs.
- Het beter organiseren van het onderwijs in de onderbouw en de doorgaande leerlijn naar groep 3.
- De voldoende eindresultaten van groep 8.
- De verantwoording naar ouders op orde brengen.
- Zorg dragen voor de herimplementatie van methodes.
- Nader onderzoek naar de organisatiestructuur van de school.
- Eenduidige afspraken over het didactisch handelen van de leerkrachten.

Ten slotte wil het bestuur graag aangegeven dat het team zich bewust is van het feit dat de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs op korte termijn noodzakelijk is. De actieve en betrokken houding van het team, de inzet van de projectleider en de strakke monitoring door het bestuur geeft ons vertrouwen in een voorspoedig verloop van het proces van kwaliteitsverbetering op IKC NoordRijk.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

